

K padesátinám profesora Ladislava Hrzala

Dne 27. října 1973 se dožil 50 let jeden z předních představitelů československé filosofické fronty soudruh prof. ing. Ladislav Hrzal, CSc. Padesátiny zajisté nepředstavují v životě filosofa žádné dovršení jeho myslitelského díla, dávají však již dosti spolehlivé tušit příští obrysy tvůrčích možností a dynamiku rozvoje jeho osobnosti. Tak je tomu i v případě soudruha Hrzala. Jeho plodná dosavadní činnost jednak již zanechala výraznou stopu na cestě boje o marxisticko-leninský profil naší filosofie, jednak napovídá mnoho nadějně o jeho budoucím doajista neméně podnětném přínosu pro socialistickou společnost a vědu. Do poválečného období ve vývoji československého marxisticko-leninského myšlení se soudruh Hrzal zapsal jednoznačně jako filosof, jako pedagog-propaganda a v neposlední řadě jako jeden z vedoucích činitelů rozvoje společenských vědních institucí v oblasti vědy i její masové popularizace.

Soudruh Hrzal vyšel z dělnické rodiny a vyvinul příkladnou houževnatost při osvojování marxisticko-leninské teorie a veškeré vzdělanosti, která je s tím zákonitě spojena. Za okupace od roku 1942 pracoval v ilegální skupině mládeže a získával tu také své první zkušenosti z revoluční práce. Jeho vstup do Komunistické strany Československa byl tak logickým vyústěním tohoto prvního období Hrzalova života. Po osvobození naší vlasti Sovětskou armádou se zapojuje do politické a propagandistické práce v Československém svazu mládeže a po absolvování Vysoké školy politické a sociální působí na úseku propagandy v různých článcích stranického aparátu. Od roku 1953 je pracovníkem Vysoké školy politické ÚV KSČ. Zde vykonával řadu funkcí, působil zprvu jako odborný asistent katedry marxisticko-leninské filosofie, později dosáhl hodnosti docenta, profesora a nyní vykonává funkci prorektora této nejvyšší politické školy v Československu. Soudruh Hrzal pracuje v řadě politických i odborných orgánů. Je členem Městského výboru KSČ v Praze, členem lektorského sboru ÚV KSČ, předsedou vědeckého kolegia filosofie a sociologie ČSAV, předsedou Komise ČSAV pro kritiku a výzkum buržoazní ideologie, členem předsednictva Socialistické akademie, jakož i členem několika redakčních rad.

Životní dráha soudruha Hrzala věru nebyla procházkou po Něvském prospektu, ale byla to bojová cesta naplněná četnými srážkami s odpurci marxismu, s jejich rafinovanými

a nevybíravými manévry, byla to trasa významně jak přechodnými ofenzivami nepřátel, tak ovšem rozhodujícím zaměřením ke konečnému vítězství ideji Marxe, Engelse a Lenina. K nejtěžším úsekům patřila nesporně léta společenské krize v Československu, kdy soudruh Hrzal v nejvyšší míře prokázal marxisticko-leninskou principiálnost, věrnost socialismu a zásadám proletářského internacionalismu, jakož i neochvějný vztah k Sovětskému svazu. Soudruh Hrzal také stál mezi prvními, kdož se ujali na filosofické frontě úkolů spjatých s bojem proti revizionismu a s úsilím o konsolidaci společenských vědních pracovišť v duchu linie ústředního výboru KSČ v čele se soudruhem Gustávem Husákem.

Soudruh Hrzal ve své vědecké práci usiloval o soustavné spojování kritiky buržoazní a revizionistické ideologie se snahou o pozitivní, tvůrčí řešení naléhavých problémů člověka a společnosti v současném třídně rozděleném světě. V tomto spojení vždy spatřoval jeden z předpokladů přesvědčivosti a účinnosti našich polemik s odpurci marxismu-leninismu. Svědčí o tom i jeho rozsáhlá publikační činnost knižní i časopisecká. Z hlavních knižních prací soudruha Hrzala jmenujeme alespoň: *Uloha lidových mas a osobnosti v dějinách*. Praha, Státní nakladatelství politické literatury 1959.

O demokratickém socialismu. Praha, ÚV KSČ 1969.

Lenin o ideologickém boji. Praha, Svoboda 1971.

Kritika soudobých sociologických a sociálně filosofických teorií. Praha, Svoboda 1973.

Kritika pravicového a levicového revizionismu a oportunistu. Praha, Horizont 1973.

Ve spolupráci se s. M. Štěpánovou: *Antikomunismus a ideologický boj*. Praha, Horizont 1971.

Některé z jeho prací byly publikovány i v Sovětském svazu, NDR, Bulharsku a jinde. Za důsledné spojování principu stranickosti a vědeckosti ve svém životě i díle si soudruh Hrzal právem vydobyl v mezinárodním měřítku úctu a uznání mezi marxisty i ostatními pokrokovými filozofy.

Veliké zásluhy si získal také svou pedagogickou a propagandistickou činností. V tomto rámci přispěl významnou měrou k výchově celých generací stranických funkcionářů, jakož i k rozšíření ideji marxismu-leninismu. Výčet této rozsáhlé odborné i politické aktivity soudruha Hrzala by ovšem nebyl úplným vykreslením jeho osobnosti, kdyby nebyly zmíněny rovněž jeho povahové, charakterové a lidské rysy. K těmto rysům patří především

věrnost komunistické straně, obětavost a přímo příkladná skromnost. Soudruh Hrzal je také vzorem věcnosti při řešení problémů naší filosofické a sociologické fronty, přičemž tu u něho vždy vystupuje do popředí zásadovost ve spojení s citlivým, objektivním vztahem k lidem a jejich práci. A nakonec budiž konstatováno, že soudruh Hrzal je člověk veselý, optimistické povahy, kterému — jako žádnému skutečnému komunistovi — nic lidského není cizí.

Při příležitosti padesátých narozenin byl s. L. Hrzal za zásluhy o rozvoj vědy a za

obětavou práci ve stranických a veřejných funkcích vyznamenán Řádem práce.

Padesátiny jsou, jak řečeno, nejen bilančováním vykonané práce, nýbrž zejména milníkem předznamenávajícím další nové úspěchy v tvůrčí činnosti člověka. Přejeme proto upřímně prof. Hrzalovi — jménem Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV, Sociologické společnosti i jménem Sociologického časopisu, s jehož tematikou je jeho dílo úzce spjato — mnoho zdraví, energie a v neposlední řadě hodně času pro plodné naplnění příští padesátky.

Jindřich Filipec

